

Innst. S. nr. 212

(2000-2001)

Innstilling fra sosialkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Annelise Høegh og Børge Brende om likebehandling av private og offentlige røntgeninstitutter

Dokument nr. 8:66 (2000-2001)

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Det fremmes i dokumentet følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett legge frem forslag om lik RTV-takst for MR-undersøkelser til de private som til de offentlige røntgeninstituttene for 2001, som en midlertidig løsning i påvente av det forslag som er varslet i budsjettet for 2002."

Som bakgrunn for forslaget viser forslagsstillerne til at Stortinget ved behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett for 2000 fattet vedtak om å be Regjeringen fremme forslag for Stortinget om refusjonssats på like vilkår for private og offentlige røntgeninstitutter i sammenheng med statsbudsjettet for 2001. Forslagsstillerne viser videre til framlegget til statsbudsjett for 2001 der det uttales at Sosial- og helsedepartementet slutter seg til at det er viktig at offentlige og private røntgeninstitutter behandles på like vilkår, og at departementet vil komme tilbake med et nærmere forslag i statsbudsjettet for 2002.

Forslagsstillerne uttaler at det i påvente av forslaget som kan ventes i budsjettet for 2002, er nødvendig med en midlertidig løsning som kan bidra til å sikre driften av de private instituttene.

Det vises til undersøkelse som har avdekket at private institutter er mer kostnadseffektive enn offentlige institutter, og forslagsstillerne mener det er viktig at takstsystemet ikke motvirker en mest mulig effektiv utnyttelse av ressursene.

Det vises til anbefalinger om å benytte MR framfor undersøkelser med ioniserende stråler, og det vises til at gjeldende satser for private institutter gir økonomisk stimulans til det motsatte.

Forslagsstillerne mener også at like vilkår med hensyn til takstsystemet for private og offentlige røntgen-

institutter en forutsetning for å sikre et samspill og utnyttelse av ny teknologi på dette feltet.

Det vises til at fastsettingen av satser for MR-undersøkelser våren 2000 ble begrunnet med at man som prinsipp ville ha fylkeskommunene til å betale mellomlegget som er nødvendig for at de private instituttene skulle få full kostnadsdekning. Det uttales at det i ettertid har vist seg at få fylkeskommuner har vært villige til å gjøre dette, og at flere fylkeskommuner har redusert kjøpet av tjenester ved de private instituttene og begrunnet dette med dårlig økonomi.

Forslagsstillerne peker videre på at gjeldende satser for private institutt ikke dekker kapitalkostnadene for store MR-maskiner som kan utføre alle typer undersøkelser, og at dette vil føre til en nedbygging av tilbudet til de pasientene som trenger de mest avanserte undersøkelsene, dvs. pasientene som har de mest alvorlige sykdommene.

Som en midlertidig løsning foreslås det at taksten for MR-undersøkelser ved private røntgeninstitutter settes lik taksten for de offentlige instituttene for 2001. Forslagsstillerne mener dette vil sikre fortsatt MR-virksomhet ved de private instituttene i en overgangsfase, og forutsetter at denne nye taksten skal gjelde for hele 2001. Merutgiften anslås til 59 mill. kroner i forhold til vedtatt budsjett for 2001.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Bendiks H. Arnesen, Inga Balstad, Reidun Gravdahl, Asmund Kristoffersen, Karin Lian og Einar Olav Skogholt, fra Kristelig Folkeparti, Åse Gunhild Woie Duesund og Are Næss, fra Høyre, Anders C. Sjaastad og Sonja Irene Sjøli, fra Fremskrittspartiet, lede-

ren John I. Alvheim og Harald T. Nesvik, fra Senterpartiet, Ola D. Gløtvold, og fra Sosialistisk Venstreparti, Olav Gunnar Ballo, vil vise til at det opereres med forskjellige refusjonstakster for undersøkelser ut fra om de er foretatt ved offentlige eller private røntgeninstitutter. De private instituttene er et viktig supplement til den offentlige helsetjenesten. Komiteen viser til at en del av disse instituttene inngår i de offentlige helseplanene rundt om i landet og dermed øker kapasiteten og effektiviteten i de offentlige institusjonene. Komiteen vil vise til Innst. S. nr. 220 (1999-2000) der komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre, fremmet følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag for Stortinget om refusjonssats på like vilkår for private og offentlige røntgeninstitutter i sammenheng med statsbudsjettet for 2001."

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre var enig i dette, men mente at private røntgeninstitutter umiddelbart burde gis lik refusjon som de offentlige. Høyre la derfor i Innst. S. nr. 220 (1999-2000) frem forslag om lik refusjon for private og offentlige røntgeninstitutter og økte bevilgninger til MR-takster i tråd med dette.

I forbindelse med fremleggelsen av St.prp. nr. 1 (2000-2001) - Folketrygden redegjør Sosial- og helsedepartementet for oppfølgelsen av flertallets forslag, og komiteen vil blant annet påpeke følgende utsagn fra departementet i proposisjonen:

"Sosial- og helsedepartementet slutter seg til at det er viktig at offentlige og private røntgeninstitutter behandles på like vilkår og vil utarbeide et takstsystem som ivaretar dette."

Det vises videre til at det i Revidert nasjonalbudsjett for 2000 ble varslet at det var tatt et initiativ til et arbeid med å se på utviklingen av et felles kodeverk som skal danne grunnlag for et nytt takstsystem for private og offentlige røntgeninstitutter.

Komiteen vil videre vise til at departementet skriver følgende:

"Det reviderte takstsystemet skal ivareta følgende målsettinger:

- Sikre en effektiv ressursutnyttelse og likeverdige konkurransevilkår for offentlige og private aktører
- sikre at takstene blir brukt på en entydig måte, og gjennom dette oppnå en bedre budsjettstyring
- gi sammenlikningsdata om produksjon mellom ulike sykehus og mellom offentlig og privat sektor
- gi mulighet til kvalitets- og etterprøve medisinsk behandling og prosedyrer

Sosial- og helsedepartementet vil komme tilbake med et nærmere forslag i statsbudsjettet for 2002."

Komiteens flertall, medlemmene fra Kristelig Folkeparti, Høyre, Fremskrittspartiet og Senterpartiet, har forståelse for at et slikt arbeid som det her tas sikte på å gjennomføre, vil ta noe tid, men flertallet er likevel av den oppfatning at det ikke skulle være noe i veien for at så lenge dette arbeidet pågår, så gis de private røntgeninstituttene refusjonssats på like vilkår som den de offentlige institusjonene mottar.

Flertallet ser viktigheten av et samspill mellom offentlige og private aktører på dette feltet. Dette er ikke et spørsmål om en skal ha enten offentlige eller private tilbud, men et spørsmål om å legge forholdene til rette slik at pasientene skal få et best mulig tilbud. Flertallet mener derfor at det er viktig at de private aktørene gis refusjonstakster på like vilkår som de offentlige institusjonene inntil arbeidet med en revidering av takstsystemet er fullført.

Flertallet fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett for 2001 legge frem forslag om RTV-takst for MR-undersøkelser på like vilkår til de private og de offentlige røntgeninstituttene for 2001, som en midlertidig løsning i påvente av det forslag som er varslet i budsjettet for 2002."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosial- og helsedepartementet i forslaget til statsbudsjett for 2001 varslet at en gjennomgang av takstsystemet for både offentlige og private røntgeninstitutter var i gang, og at departementet ville komme tilbake med forslag i statsbudsjettet for 2002.

Disse medlemmer viser videre til at det i budsjettproposisjonen for 2001 ble sagt:

"Dagens takstsystem fanger ikke opp godt nok at undersøkelsene har ulik grad av kompleksitet. Offentlige og private røntgeninstitutter har videre ulike rammebetingelser, for eksempel ved at det offentlige er tillagt beredskapsfunksjoner og har utdanningsoppgaver. Et forslag om at refusjonssatsene for private røntgeninstitutter settes lik nåværende refusjonssatser for offentlige røntgenavdelinger, vil således bryte med vilkåret om "refusjonssats på like vilkår."

Disse medlemmer viser videre til brev av 4. april 2001 fra helseministeren, der det gis en bred orientering om grunnlaget for dagens system og der det vises til den gjennomgangen som er på gang av dagens regelverk, bl.a. i et nært samarbeid med Norsk radiologisk forening og medvirkende sykehus og private institutt.

Disse medlemmer viser til dette og understreker nødvendigheten av at en nå får en samlet gjennomgang av forutsetningen for nytt kodeverk for radiologi, kartlegging av ressursinnsats for ulike typer undersøkelser og vurdering av utviklingen av dagens it-baserte løsninger som en del av grunnlaget for takst- og kode-system.

Dette tilsier at det kan være uheldig å plukke ut én takstgruppe av sammenhengen.

Disse medlemmer viser og til at Stortinget i 1996 vedtok et nytt finansieringssystem for private røntgeninstitutter og laboratorier. Det ble der lagt til grunn et system hvor fylkeskommunen skulle inngå avtale med de private instituttene ut fra forutsetninger som Stortinget vedtok.

I denne finansieringsordningen ligger det en tredeling, dvs. pasientenes egenandel, fylkeskommunenes andel og Rikstrygdeverkets refusjon direkte til de private instituttene. Refusjonssatsene fra folketrygden er forutsatt å dekke ca. 50 pst. av kostnadene med fra-trekk av pasientenes egenandel.

Disse medlemmer viser til brevet fra helseministeren der det framgår at arbeidet med en total gjennomgang av takstsystem allerede er i gang og at det tas sikte på å fremme forslag i statsbudsjettet for 2002.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Dokument nr. 8:66 (2000-2001) - forslag fra stortingsrepresentantene Annelise Høegh og Børge Brende om likebehandling av private og offentlige røntgeninstitutter - avvises."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Dokument nr. 8:66 (2000-2001) - forslag fra stortingsrepresentantene Annelise Høegh og Børge Brende om likebehandling av private og offentlige røntgeninstitutter - avvises.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til dokumentet og det som står foran, og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Stortinget ber Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett for 2001 legge frem forslag om RTV-takst for MR-undersøkelser på like vilkår til de private og de offentlige røntgeninstituttene for 2001, som en midlertidig løsning i påvente av det forslag som er varslet i budsjettet for 2002.

Oslo, i sosialkomiteen, den 26. april 2001

John I. Alvheim
leder

Harald T. Nesvik
ordfører

Are Næss
sekretær